Zozulina & M. S. Zozulin

Rugăciunea mamei „Iartă-mă, mamă!"

Până mai ieri, era foarte bogat şi fericit. Trăia într-un oraş frumos, avea un apartament confortabil, cu trei camere şi maşină, ultimul model. Familia sa - soția, fiica şi fiul - era fericită şi ducea o viață de belşug şi de răsfăț.

Adeseori casa le era plină de oaspeți, de aceea viața i se părea o sărbătoare continuă. Şi-ar fi dorit să poată crede că situația aceasta va dăinui veşnic şi că fericirea va fi fără limită.

Dar inima sa, care nu cunoştea lipsa şi amarul, era împietrită. Viața trăită în belşug i-a dezvoltat în suflet trufia şi mândria. Şi, dacă pentru toți prietenii familiei uşa casei era mereu deschisă, pentru cea mai scumpă ființă de pe pământ, cea care îi dăduse viață, mama, această uşă era închisă.

Cu doi ani în urmă, el îşi susținuse cu succes teza de doctorat şi devenise doctor în ştiințe fizico-matematice. Soția, de asemenea, ocupa o poziție înaltă în societate şi nu era departe ziua când şi fiul şi fiica urmau să ocupe şi ei o poziție demnă în societate. În felul acesta, i se părea că viitorul familiei este asigurat. Dar, acest prea frumos viitor, acoperit cu vălul visurilor şi planurilor, pe neaşteptate

Zozulina & M. S. Zozulin

Rugăciunea mamei „Iartă-mă, mamă!"

Până mai ieri, era foarte bogat şi fericit. Trăia într-un oraş frumos, avea un apartament confortabil, cu trei camere şi maşină, ultimul model. Familia sa - soţia, fiica şi fiul - era fericită şi ducea o viaţă de belşug şi de răsfăţ.

Adeseori casa le era plină de oaspeţi, de aceea viaţa i se părea o sărbătoare continuă. Şi-ar fi dorit să poată crede că situaţia aceasta va dăinui veşnic şi că fericirea va fi fără limită.

Dar inima sa, care nu cunoştea lipsa şi amarul, era împietrită. Viaţa trăită în belşug i-a dezvoltat în suflet trufia şi mândria. Şi, dacă pentru toţi prietenii familiei uşa casei era mereu deschisă, pentru cea mai scumpă fiinţă de pe pământ, cea care îi dăduse viaţă, mama, această uşă era închisă.

Cu doi ani în urmă, el îşi susţinuse cu succes teza de doctorat şi devenise doctor în ştiinţe fizico-matematice. Soţia, de asemenea, ocupa o poziţie înaltă în societate şi nu era departe ziua când şi fiul şi fiica urmau să ocupe şi ei o poziţie demnă în societate. În felul acesta, i se părea că viitorul familiei este asigurat. Dar, acest prea frumos viitor, acoperit cu vălul visurilor şi planurilor, pe neaşteptate a fost împins înapoi de o mână nevăzută şi a fost acoperit cu vălul

negru, funerar, al nesiguranţei, al necazului şi al durerii de inimă.

Ivan Maximovici, strângând din dinţi până la durere, zăcea pe patul de suferinţă într-un spital. După un accident rutier şi-a dat seama că, pierzându-şi ambele picioare şi mâna dreaptă, ajunsese de-acum un infirm. În aceste clipe, ar fi vrut un singur lucru: să moară, însă continua să trăiască, mai bine zis, să existe. Pe obraji îi curgeau lacrimi. Atunci a intrat în salon, zveltă şi înaltă, asistenta medicală Galea. Împărţindu-le bolnavilor termometrele, Galea s-a apropiat de patul lui şi l-a întrebat:

— Ivan Maximovici, de ce plângeţi?

— Aşa, Galina. Mi-am amintit şi eu de trecutul meu vesel şi m-am gândit la viitorul întunecat.

— Ce-l cu dumneavoastră? Nu disperaţi! Oricât de grea ar părea viaţa, întotdeauna există o soluţie, o ieşire. Aşa va fi şi în cazul dumneavoastră. Vă veţi găsi din nou locul în lume. Căci, slavă Domnului, capul v-a rămas întreg şi nevătămat. În el purtaţi o mulţime de gânduri şi de idei frumoase, care vor aduce societăţii încă mult bine.

— Se prea poate să fie aşa, Galea! Îţi mulţumesc pentru cuvintele bune. Regret, dar nu vei înţelege niciodată situaţia mea. Trupul meu nu mai poate fi refăcut: nici picioarele şi nici mâna. Am nevoie de o putere care să-mi aducă înapoi viaţa trupului, care să-mi refacă sufletul şi să-mi readucă speranţa şi credinţa. Nu, tu nu poţi înţelege aceasta.

În salon toţi tăceau. Galea nu ştia ce să-l răspundă. Ivan Maximovici a întrerupt primul liniştea:

— Galea, soţia şi copiii n-au venit ieri?

— Au venit, dar în timpul acela dormeaţi şi nu v-am trezit.

— Să mă trezeşti dacă vin şi azi! Sau să aştepte până mă voi trezi.

— Bine.

Galea a ieşit din salon, s-a aşezat la masa de lucru şi încă mult timp nu a putut să scape de gândurile triste.

. Ieri, soţia lui Ivan Maximovici venise la chirurg. Tocmai atunci, Galina a intrat cu treburi în cabinet şi, fără să vrea, a fost martoră la discuţie. Şi azi aude clar cuvintele soţiei lui Ivan Maximovici:

— Andrei Mihailovici, înţelegeţi-mă. Eu nu-l pot lua acasă, lucrez de dimineaţă până seara. Nimeni nu rămâne acasă toată ziua. Şi-apoi, eu nu ştiu ce să fac cu el. Îmi provoacă repulsie. De şase luni, de când stă în spital, am cântărit totul şi am hotărât să divorţez. Nici copiii nu acceptă ca el, fiind în halul acesta, să stea cu noi. Va fi pentru toţi o povară.

— Regret, dar iubirea pe care aţi avut-o v-a ajuns numai pentru zilele bune din viaţa conjugală şi s-a terminat brusc la prima încercare a vieţii? Îmi pare foarte rău. Dacă-l veţi părăsi, e posibil să moară.

— Aceasta este cea mai bună ieşire din situaţie pentru noi. Sunt sigură că nu mă înţelegeţi. Probabil că mă condamnaţi. Dar nu pot altfel.

— Şi totuşi, ce să facem noi? Cum să-l aducem la cunoştinţă decizia dumneavoastră?

— Deocamdată nu-l spuneţi nimic. Lăsaţi-l să mai stea în spital vreo lună. Ştiţi, doctore, Ivan Maximovici are mamă. Ea stă singură, dar aflând despre tragedie, cred că va accepta să-şi consacre ultimele zile fiului ei, dându-l ajutor şi îngrijindu-l cu iubire şi gingăşie. Cred că nu va refuza. Îi este mamă doar.

— Bine, mergeţi şi hotărâţi cum doriţi, dar nu uitaţi că a trăi o viaţă nu înseamnă a trece peste un drum. Să nu se întoarcă hotărârea aceasta cumva împotriva dumneavoastră.

Foarte rece, chirurgul şi-a luat rămas bun de la ea şi, când s-a închis uşa, s-a adresat asistentei Galea:

— Galina, eşti de gardă ziua. Ai grijă ca aceste rude fără inimă să nu-l deranjeze pe bolnav fără aprobarea ta.

— Am înţeles, a răspuns Galina şi a ieşit, având pe inimă o piatră grea.

Îi venea foarte greu să-şi amintească cuvintele lui Ivan Maximovici: „Olga şi copiii au venit ieri?" Ea i-a răspuns că au venit, dar, temându-se să nu-l provoace durere, n-a putut să-l spună adevărul despre scopul pentru care au venit.

Ce a zis el mai apoi? „Trezeşte-mă dacă vor veni azi! Sau să aştepte până mă voi trezi. "

Ce groaznic! Probabil nu vor mai veni la el niciodată, se gândi Galina.

S-a ridicat brusc de pe scaun şi s-a dus la medic. Chirurgul stătea la masa de lucru, afundat şi el în gânduri sumbre. Multe şi diverse probleme a avut omul acesta cu pacienţii în toată viaţa lui profesională, dar un caz ca acela al lui Ivan Maximovici n-a avut. Nu-şi putea imagina cam ce ar trebui să facă într-o asemenea situaţie. La apariţia Galinei, medicul a ridicat maşinal capul şi a zis:

— Aşază-te!

Galea se aşeză. I se păru că ambii cugetă la unul şi acelaşi lucru. Dar nu ştiau nici unul, nici altul de unde să înceapă vorba. Deodată Galea a întrebat:

— Andrei Mihailovici, ce vom face totuşi cu Ivan Maximovici? O să mai stea la noi o lună, dar pe urmă?

— Pe urmă o vom înştiinţa pe mama lui.

Conversaţia le-a fost întreruptă, deoarece au fost chemaţi la un bolnav.

Zilele lui Ivan Maximovici erau sumbre şi monotone. A trecut o săptămână. Galina, primind corespondenţa, a pus deoparte scrisoarea adresată lui Ivan Maximovici. Apoi, a repartizat scrisorile celorlalţi bolnavi şi, când se pregătea să iasă din salon, a auzit vocea lui Ivan Maximovici:

— Galina, au venit ai mei?

— Nu, dar au telefonat şi au transmis că tocmai acum copiii sunt în sesiune, iar Olga Mihailovna e plecată în delegaţie şi v-au rugat să nu vă neliniştiţi. Au spus că vă vor scrie o scrisoare.

— Aştept.

Galina a luat scrisoarea pusă deoparte şi s-a dus la chirurg. Au citit-o împreună şi s-au indignat, dar n-aveau nici o putere. Au hotărât ca, deocamdată, să nu vorbească despre aceasta. Galea tocmai pleca de la serviciu, când chirurgul a chemat-o:

— Galina, te rog să mai rămâi peste program şi să vorbeşti cu Ivan Mihailovici despre mama dumnealui. Întreabă-l în ce relaţii sunt şi unde locuieşte bătrâna.

— Bine.

După ce şi-a dat în primire serviciul, Galina a luat un scaun cu rotile şi a intrat în salon.

— Ivan Maximovici, afară e deja primăvară, totul a înflorit în jur. Să mergem la o mică plimbare, vom admira pomii înfloriţi.

— Galina, du-te acasă! Ai obosit toată ziua, nu te mai necăji şi cu mine!

— Stau cu mama, încă nu am familia mea. N-am de ce să mă grăbesc. Şi vocaţia mea este să-l ajut pe oameni. Vreau să fac ceva plăcut pentru dumneavoastră astăzi. Fiica dumneavoastră nu poate să vă plimbe, pentru că e foarte ocupată, iar eu, dacă-mi permiteţi, am s-o înlocuiesc astăzi.

Când Galina a împins căruciorul prin curtea spitalului, Ivan Maximovici a zâmbit, privind atent natura trezită la viaţă.

Şi el dorea să trăiască. A privit-o cu recunoştinţă pe Galina, care se aşezase pe o bancă. Între ei, s-a înfiripat cumva, o conversaţie.

— Ivan Maximovici, povestiţi-mi despre copilărie, despre părinţii dumneavoastră, l-a rugat Galea.

— Nu cred că ar fi ceva interesant pentru tine.

— Ba, dimpotrivă. Îmi place foarte mult să ascult istoriile din vieţile pacienţilor. Sunt diferite, dar toate mă îmbogăţesc spiritual.

Ivan Maximovici a tăcut un timp, după care a început să povestească.

Destăinuirea - Tatăl meu a murit când am împlinit şase ani. Mama nu s-a mai căsătorit niciodată. Şi-a consacrat întreaga viaţă mie. Ziua lucra ca secretară-dactilografă, iar seara, ca să nu duc lipsă de nimic, spăla albiturile la un salon de coafură. Deşi era foarte ocupată, întotdeauna găsea timp pentru mine. Eram mereu curat şi sătul. De două ori pe săptămână, ne plimbam amândoi prin parc. Îmi povestea istorii captivante. Mai mult ca orice pe lume, mama dorea să devin om, om adevărat, după cum îmi spunea adesea.

Credea în Dumnezeu şi, o dată pe săptămână, mergea la biserică la serviciul religios. Adesea îmi vorbea despre Dumnezeu şi despre Isus Hristos, care a salvat omenirea, jertfindu-Se pe Golgota. În copilărie, îmi plăcea să ascult asemenea povestiri.

— Ivan Maximovici, dar mai ţineţi minte vreo istorioară despre Isus Hristos?

— Bineînţeles. Este demonstrat că ceea ce-l înveţi pe copil în fragedă copilărie ţine minte toată viaţa.

— Povestiţi-mi ceva.

— Mi-e frică să nu greşesc. Eu n-aş putea povesti aşa cum ar face-o mama mea. În copilărie îmi plăcea mult să ascult poveşti despre viaţa lui Isus. De fapt, am crescut cu povestirile acelea ale mamei. Când am absolvit zece clase cu medalia de aur, mama a fost bucuroasă până la lacrimi. Repeta întruna: „Nu m-am trudit zadarnic. Învaţă, fecioraşule, mai departe. Voi face tot ce depinde de mine, pentru ca să devii om".

În ziua aceea, când, după absolvirea Facultăţii de Fizică şi Matematică, am susţinut teza de licenţă, mama mă aştepta în parc, pe o bancă. Am ieşit din universitate împreună cu aleasa mea Olea. Ea era anul trei la institutul pedagogic. Eram veseli şi bine dispuşi. Ne ţineam de mână, iar Olea ciripea ca o păsărică. Nici n-am observat-o pe mama care ne venea în întâmpinare. Când a apărut ca din pământ alături de noi, am exclamat uimit:

— Mamă, eşti aici! Mi-am susţinut teza!
— Mă bucur mult pentru tine, fiule.
— Mamă, ea este Olea.
— Bună ziua, Olguţa. Mă numesc Ana Mihailovna, spuse mama şi, cu multă sfială, îi întinse mâna.
Luându-şi rămas bun de la noi, mama zise:
— Eu trebuie să plec, dar tu, Olea, vino pe la noi. Voi fi bucuroasă.
Mama plecă. Eu şi Olea, ţinându-ne de mână ca doi copii, ne-am mai plimbat încă mult timp. Obosiţi, ne-am aşezat pe o bancă. Olea a zis aşa, dintr-o dată:
— Nu ştiu de ce mă tem de mama ta. M-a jenat privirea ei pătrunzătoare.
— Ţi s-a părut. Crede-mă, ai s-o îndrăgeşti.
— Nu ştiu dacă o voi putea iubi. Numai o singură mamă există pe lume - cea care te-a născut.
Nu mi-a plăcut că, într-o zi aşa de deosebită, discuţia cu Olea a căpătat un ton atât de neplăcut. Şi am trecut la altă temă. Seara, când ne luam rămas bun, Olea mi-a zise:
— Uită ce am spus. Pur şi simplu, din interiorul meu a vorbit gelozia faţă de mama ta.
Mă duceam acasă bucuros că Olea şi-a schimbat părerea despre mama mea.
Între timp, mama mă aştepta acasă. Pe masa acoperită cu o frumoasă faţă de masă, mă aştepta o splendoare de plăcintă. Am băut ceai cu dulceaţa noastră preferată şi am discutat mult, câte-n lună şi-n stele. Aveam o senzaţie de bine, de pace, căldură şi confort.
Peste un an m-am căsătorit cu Olea. Înainte de aceasta, i-am pus mamei întrebarea dacă-l place Olea. Ea mi-a răspuns:
— Tu ai să trăieşti cu ea. Mi se pare cam alintată şi iubitoare de sine şi îţi va fi greu să trăieşti cu ea.
— Mămico, e bună, foarte bună, am răspuns eu, pur şi simplu tu n-o cunoşti. Vei trăi cu noi şi vei vedea.

— Aşa să fie, fecioraşule, zise ea oftând. Domnul să vă binecuvânteze.

— Dacă există, ne va binecuvânta, am răspuns eu glumind.

— Nu glumi pe seama lui Dumnezeu, fecioraşule. Cu aceasta mult mă întristezi.

— Iartă-mă, mamă, nu mai fac.

Chiar îndată, după căsătorie, am avut o conversaţie neplăcută cu Olea. N-o recunoşteam. Ea pur şi simplu striga: „N-am nevoie de mama ta!". Tăceam şi credeam că toate se vor aşeza la locul lor cu timpul. Mă chinuia conştiinţa, când mă gândeam ce-l voi spune mamei. Ea aştepta invitaţia, după cum ne-am înţeles, de a sta împreună cu noi. Nu demult primisem un apartament, în care era prevăzută şi suprafaţa de locuit pentru mama, deoarece ea îşi dăduse apartamentul autorităţilor locale, având în vedere că vom sta împreună. Credea că totul e gata pentru mutarea ei la noi. Ştiind că mama aşteaptă s-o luăm, m-am dus la ea. Deschizând uşa, am observat că lucrurile erau deja împachetate. Mama, bucuroasă, m-a întâmpinat cu cuvintele:

— Ai venit? Azi ne mutăm?

Nu ştiam ce să-l spun. Sfiindu-mă, cu greu am rupt cuvintele:

— Olea e împotriva mutării tale la noi. Nu ştiu ce să fac. Să schimb iarăşi apartamentul? Ce mă sfătuieşti tu?

Pentru o clipă, mama s-a schimbat la faţă, apoi a spus veselă:

— Trăiţi în pace, fecioraşule! Eu n-am să vă împiedic. Îmi voi găsi apartament, dar acesta lasă să-ţi rămână ţie.

— Mulţumesc, mămică! Eşti cea mai bună mamă de pe lume. Pentru apartamentul tău eu voi plăti.

— Ce spui, fecioraşule? Am cu ce achita! Primesc pensie şi apoi mai lucrez încă. Nu te nelinişti!

M-am aşezat pe taburet. Mi se părea că am venit acasă şi nu aş mai fi plecat nicăieri. Aveam dorinţa să stau acasă. Mama s-a apropiat de mine, m-a mângâiat pe cap şi m-a

invitat să bem ceai. În timp ce beam ceaiul, m-a întrebat despre serviciul meu, despre planuri. I-am povestit tot. Era deja târziu când mi-am luat rămas bun. Mama s-a apropiat de mine şi m-a sărutat pe frunte. În ochi i-au sclipit lacrimi.

— Mamă, plângi?

— Nu, fiule, pur şi simplu mi s-a părut că eşti micuţ, fără ajutor şi aş vrea să-ţi las ca moştenire dorinţa mea de vis: oricât de mult te-ai ridica în viaţă, să rămâi om. Domnul să te binecuvânteze.

— Mamă, parcă îţi iei adio.

— Nu, fecioraşule, du-te, Olea te aşteaptă. Transmite-l salutări. Am sărutat-o pe mama şi am plecat. Olea nu dormea, aştepta.

Nici n-am reuşit să sun, că uşa s-a deschis şi Olea a întrebat:

— Ei, cum a fost?

— Mama ţi-a transmis salutări.

— Ce rost au salutările, zise ea nervoasă. Ce aţi hotărât?

— Mama a renunţat la apartament în folosul nostru şi a spus că îşi va căuta locuinţă. Doreşte ca noi să fim fericiţi.

— Bravo mamei tale. Am ştiut eu că Ana Mihailovna e un om cu inimă mare.

Olea s-a înviorat, iar mie mi s-a pus o piatră pe suflet. Parcă din depărtare auzeam vocea mamei: „Visul meu, fecioraşule, este ca oricât te-ai ridica în viitor, să rămâi om". Şi m-am gândit: Chiar acum sunt un om de nimic!

Odată, când am venit seara acasă, Olea m-a anunţat:

— A venit o scrisoare de la mama ta. Ana Mihailovna e în orăşelul N. la soră-sa. Stau împreună, se simt bine.

Eram şocat. Mama a plecat deci?! Iarăşi am simţit greutatea aceea pe suflet. Probabil a plecat din cauza mea, ca să nu-mi amintească de singurătatea ei.

Ni s-a născut o fiică. Am anunţat-o pe mama despre aceasta, prin telegramă. Ea ne-a felicitat şi peste o vreme ne-a trimis cadouri pentru fetiţă.

Pe urmă, ni s-a născut fiul. Iarăşi am anunţat-o prin telegramă. Şi din nou am primit felicitări şi cadouri, de-acum pentru băiat.

Odată, Olea m-a întâmpinat în prag cu o faţă nemulţumită şi mi-a spus:

— Scrisoare de la mama ta. Vine să-şi vadă nepoţii fără să-şi fi cerut voie. Vine şi mama mea şi nu ştiu dacă este bine să fie împreună. Ce zici? Poate trimitem telegramă să mai zăbovească.

— Lasă să mai aştepte a ta, ea vine des pe la noi, pe când a mea nu a fost de cinci ani şi nici măcar nu şi-a văzut nepoţii. Olea, fii om, i-am zis.

— Bine, a răspuns ea bosumflată.

A doua zi, m-am dus s-o întâmpin pe mama. Ea a ieşit din vagon radioasă şi s-a bucurat atât de mult că mă vede. Am alergat spre ea şi mama, îmbrăţişându-mă, a plâns în tăcere. Apoi, îndreptându-se, a zis: „Să mergem!" Ne-am îndreptat spre casă cu maşina mea cea nouă. În prag ne-au întâmpinat copiii, iar fiul meu a întrebat:

— Tăticule, cine e asta?

— Este bunica voastră, Ana.

— A noastră? Dar de ce n-o cunoaştem? A zis Igor. Bunica s-a apropiat şi-a îmbrăţişat nepoţii şi peste o oră erau deja prieteni.

Olea a venit târziu. A salutat rece. A pregătit cina, apoi ne-a chemat. Mama, stând la masă, ne-a întrebat despre lucru, despre treburi. Eu răspundeam. Olea tăcea.

— Bunică, rămâi să stai cu noi! A zis Igor.

— Rămâi, rămâi! Întărea Oxana.

— Mulţumesc pentru invitaţie. Vă invit şi eu la mine, împreună cu mămica, cu tăticu. Veniţi. Dar mâine, copilaşi, plec. Sunt în trecere pe la voi. Şi m-am gândit să intru să fac cunoştinţă cu nepoţii.

— Noi venim, venim, dar nu pleca!

A doua zi mama se pregătea de plecare. M-am apropiat de ea şi, cu o voce rugătoare, i-am zis:

— Mămico, mai rămâi măcar câteva zile.

— Nu pot, feciorașule. Eu sunt în trecere. Pe urmă. Altă dată. Am petrecut-o la gară. M-a sărutat și mi-a zis:

— Feciorașule, măcar din timp în timp, scrie-mi. Am îmbătrânit și mi-e tare urât fără tine.

— Bine, mămico, i-am făgăduit, îți voi scrie.

Ne-am luat rămas bun și într-adevăr îi scriam din când în când câte o scrisorică. Pe urmă m-am adâncit în lucru și peste patru ani am anunțat-o că fiul ei este doctor în științe fizico-matematice. În loc de telegramă, a venit mama. A intrat în apartament, fiind parcă îngrijorată de ceva. Văzând-o, am strigat:

— Mamă, tu ești?

Adia a ceva drag și scump de la ea. M-am repezit, am cuprins-o în brațe și am sărutat-o.

— Da, feciorașule, eu sunt.

— Numai că nu ați venit la timpul potrivit, Ana Mihailovna, spuse Olea.

— Ba nu, a venit tocmai la timp, am replicat eu, cu reproș.

— Deseară avem oaspeți de vază și n-am vrea ca prezența dumneavoastră să ne strice serată. Doar nu veți putea nega că sunteți credincioasă și aceasta ne va produce disconfort.

— Nu te deranja, Olea, plec degrabă. Am venit să-l felicit pe fiul meu și să-l povestesc ce am visat. Visul acesta mi-a neliniștit inima și de aceea m-am grăbit să vin la voi.

Aici Ivan Maximovici a tăcut, parcă amintindu-și ceva.

— Ivan Maximovici, povestiți-mi visul mamei dumneavoastră, îl rugă Galea.

— Deja e timpul să pleci acasă, Galea, nu să stai atât cu mine.

— Serios, vreau să aflu. Ce a visat ea totuși? Vă rog, povestiți-mi.

— Bine, dacă dorești. Iată ce mi-a povestit în seara aceea mama:

— Cu o zi înainte de telegramă, am visat ceva urât de tot, un coșmar adevărat. Îngerii au anunțat a doua venire a lui

Isus Hristos şi eu am alergat cu mare bucurie să-L întâmpin. L-am văzut pe Isus strălucitor, pe nori albi ca de zăpadă. Ţinea o secere ascuţită în mână. Eu am strigat: „Iată Dumnezeul nostru, să ne bucurăm şi să ne veselim de venirea Lui!" Şi deodată am observat că nu erai alături de mine. Am început să te strig: „Vanecica! Vanecica!" Priveliştea venirii lui Hristos a fost înlocuită de alta: ardea lumea noastră păcătoasă, ardeau oamenii, într-un iaz mare de foc în care s-a transformat Pământul. Printre cei ce ardeau, te-am văzut şi pe tine. Am strigat fără să mai ştiu de mine: „Feciorașule, salvează-te!" Tu ai răspuns: „E prea târziu!" Pe urmă ai început să mă blestemi cu cuvinte groaznice: „De ce lucrai zi şi noapte? Credeai că mi-ai creat o viaţă fără griji în tinereţe şi în copilărie? M-ai ajutat să mă ridic în societate şi astfel mi-ai asigurat iazul de foc! Pier! Pier! Strigai tu şi pe tine te blestem, tu eşti de vină că pier!" Când m-am sculat dimineaţa, am hotărât în modul cel mai serios să vin aici şi să-ţi vorbesc despre Planul de Mântuire şi să te îndemn la pocăinţă.

— Asta ne mai lipsea, se indignă revoltată Olea.

— Olea şi pe tine te implor, caută calea mântuirii. Cât nu-l târziu, răspunse mama.

— Niciodată nu va fi aşa ceva! Strigă Olea cu trufie.

În clipa aceea mi-a fost milă de mama. Am cuprins-o şi i-am zis:

— Mamă, este doar un vis, te rog, nu încerca să-mi tulburi sufletul. Nu doresc să vorbesc despre aceasta. Mergi la tanti Sonea acuma, vei dormi la ea, iar mâine revino la noi.

Mama exclamă:

— Nu, copii, nu vă deranjaţi pentru persoana mea. Am dorit să vă povestesc despre marele Plan al Mântuirii, de răscumpărarea omenirii, dar o dată ce nu voiţi să ascultaţi, voi pleca chiar acum. Te felicit, feciorașule, ai mai cucerit o înălţime. Fii un om adevărat! Iată cadoul meu!

Şi spunând aşa, mi-a dăruit un frumos stilou cu peniţă de aur. Am sărutat-o şi, în şoaptă, i-am spus la ureche:

— Pentru toate ţie îţi mulţumesc, mamă.

Olea s-a apropiat, de asemenea a sărutat-o şi i-a zis:

— Vă mulţumim, Ana Mihailovna, pentru toate, fiţi fericită! La revedere!

Mama, îngrijorată, s-a pregătit să plece şi a ieşit în grabă. Am vrut s-o petrec până la scară, dar Olea a trântit uşa în faţa mea. M-am aruncat asupra Olei:

— Totdeauna te porţi urât cu mama! Dacă mă iubeşti, de ce urăşti ce mi-e scump mie?

Eram enervat, dar m-am reţinut, pentru a nu aprinde cearta. Am alergat la fereastră. Mama, mult aplecată, mergea pe trotuar. Mi se părea că suspină.

În acest moment, Olea s-a apropiat şi mi-a zis linguşitor:

— Nu te gândi la nimic rău. Regret. Dacă ar fi venit măcar cu o zi mai târziu asta nu s-ar fi întâmplat! Azi avem atâtea treburi, dar ea cu visul ei.

Şi chiar atunci, a râs veselă şi a zis:

— Să mergem, Vanecica, după cumpărături, timpul nu aşteaptă. M-am trezit ca dintr-un coşmar şi am mers după soţie, ca să aducem comenzile de la magazine, căci veneau oaspeţii. Cu timpul, toate s-au uitat. Au trecut zile, luni, ani.

Noi ne-am scufundat în viaţă, în treburi. M-am deprins cu familia aşa cum era ea: soţie frumoasă şi copii educaţi bine.

De atunci au trecut zece ani. O dată pe an îi scriam mamei o felicitare de Anul Nou şi primeam răspuns de la ea. Dar acum, iată, am ajuns infirm, nu mai am picioare, nu mai am mâna dreaptă şi mă gândesc deseori la mama. Am nevoie de ea foarte mult, aş vrea să mă destăinuiesc şi să-l cer iertare pentru tot trecutul. Este mama mea! De la mângâierea ei mi s-ar face mai uşor şi, ca în copilărie, aş recăpăta pacea. Galea, acuma dumneavoastră ştiţi totul despre viaţa mea. Acum, în faţa dumneavoastră, stă un om cu suflet de nimic şi neînsemnat.

Galina tăcea. Era surprinsă de ceea ce auzise. Acum îi devenea clară purtarea soţiei şi a copiilor omului din faţa ei. A spus încet:

— Ivan Maximovici, aveţi nevoie să vă întâlniţi cu mama dumneavoastră. Daţi-mi adresa, eu îi voi scrie, dacă dumneavoastră nu o puteţi face.

— Galea, spuneţi-mi adevărul şi numai adevărul, e drept că soţia mea m-a părăsit?

Se făcu linişte, linişte de tot, încât se auzea greieraşul care cânta departe. Galea răspunse:

— V-a trimis o scrisoare.

— Duceţi-mă în salon şi aduceţi-mi scrisoarea. Galina s-a cutremurat.

— Nu vă temeţi, Galea! Eu m-am pregătit pentru orice lovitură în viaţă, cunoscându-mi soţia. Tot ce a scris rău în scrisoare, am citit deja din comportamentul ei de mai înainte. Am simţit eu că nu mai am nici familie, nici casă şi am rămas singur. Nu te deranja, nu voi păţi nimic, iar dacă va trebui să-l scriu mamei scrisoare, o voi scrie singur, bineînţeles cu ajutorul dumneavoastră.

Galea l-a dus în salon, a luat scrisoarea şi i-a adus-o. La plecare, i-a spus:

— Ivan Maximovici, fiţi curajos şi pregătit pentru aspra şi neaşteptata lovitură a sorţii!

— Eu m-am pregătit pentru orice. Mă voi strădui să-l semăn mamei. Pe ea nu au doborât-o loviturile sorţii, măcar că le-a primit de la cel mai iubit om de pe pământ - fiul ei.

— Noapte bună, a spus Galina şi a închis încet uşa salonului după ea.

La început voise să plece acasă, dar pe urmă se hotărî să rămână la spital, nu cumva să fie nevoie de ajutorul ei.

Noaptea a trecut. Dimineaţa, Galina a intrat în salon. Ivan Maximovici dormea liniştit. Scrisoarea stătea pe pieptul lui. Galea luă scrisoarea şi o puse în plic.

Ce s-a petrecut în noaptea aceea?

Ivan Maximovici a citit scrisoarea. Pe urmă a mai citit iar şi iar, de câteva ori. Nu putea crede nicidecum că Olea şi copiii l-au părăsit în cele mai grele clipe din viaţă, lăsându-l singur. Simţea cum i se frânge inima de dor. Ar fi vrut să

strige de durere. Asta era. Rămăsese singur, inutil, nimeni n-avea nevoie de el. „Oare chiar niciodată Olea nu m-a iubit? Oare chiar numai de poziţia mea socială şi de mijloacele mele a avut nevoie? Am trăit douăzeci şi cinci de ani împreună şi în clipele celei mai grele încercări să mă părăsească?! E drept că eu am cincizeci de ani şi sunt infirm, iar ea are patruzeci şi cinci de ani şi încă e frumoasă. Dar copiii? Ah, copiii, copiii. "

Aşa cugeta el noaptea şi iarăşi lua scrisoarea, recitind-o o dată şi încă o dată:

Vanea, îţi scriu scrisoarea aceasta şi plâng, dar nu pot face nimic cu mine. Mă vei acuza, dar nu am nici o putere. Semeni mult cu mama ta la caracter. Ea este răbdătoare, puternică spiritual şi întotdeauna răbda ofensele tăcând. Eu am schimbat apartamentul şi plec împreună cu copii în oraşul M. Cred că trebuie să divorţăm şi sper că nu-mi vei pune piedici. Aşa va fi mai bine. Ştiu că îţi va fi greu să treci peste toate astea, dar nu uita că ai mamă. Ea te iubeşte şi în clipele grele nu te va părăsi, nu vei rămâne singur. Iartă-ne pe toţi! Nu mă blestema! Nu te mai gândi la noi! S-a întâmplat ceva ireparabil. Iartă-mă, Vanea!

Olea şi copiii.

El se gândi: Olea şi copiii! Iată şi ultima înştiinţare că am avut soţie şi copii, familie. Nu-s copiii şi nu-l Olea. Toată viaţa m-a aţâţat împotriva mamei. Eu am fost cel mai nerecunoscător fiu de pe lume. A venit timpul să-mi întoarcă spatele şi mie copiii mei, cum i-am făcut şi eu mamei mele. Nu în zadar se spune: „Ce semeni, aceea vei secera". Iar acum Olea scrie: „Tu ai o mamă care te iubeşte". Olea, Olea, cum de îndrăzneşti tu să-mi aminteşti de mama? Iar eu, orbit fiind de iubire pentru tine, mi-am îngăduit să ofensez cea mai scumpă şi dragă fiinţă - sărmana mea mamă! Da. Mi-a rămas doar mama mea, aici ai dreptate. Mama care m-a crescut şi m-a educat în condiţii extrem de grele. Ea a făcut totul ca eu să cresc şi să ajung un om cinstit, protejându-mă de influenţa stricată. M-a

învăţat din fragedă copilărie să mă închin lui Dumnezeu, Care singurul poate să audă şi să ajute în toate greutăţile. Tot ceea ce aveam, ce am obţinut, totul îi datorez mamei mele. Şi cum i-am răsplătit? Au trecut deja zece ani de când n-am mai văzut-o. Zece ani! În aceşti zece ani, am făcut doar schimb de telegrame.

Ivan Maximovici a împins scrisoarea soţiei şi a hotărât ferm să-l scrie mamei o scrisoare, sincer să recunoască greşeala, să-şi ceară iertare şi s-o roage să vină la el. Sufletul i s-a liniştit şi peste câteva minute a adormit. S-a trezit tocmai la masă. A sunat şi peste câteva clipe a intrat Galina.

— Galina, scuzaţi-mă că v-am deranjat. Am vrut să vă rog să-mi scrieţi scrisoarea pentru mama.

— Bine, voi rămâne după lucru şi vă voi ajuta.

Seara, Galina a intrat având în mână pix şi hârtie. Bucuroasă, a zis:

— Vă stau la dispoziţie. Dictaţi.

— M-am gândit să-l trimit o scrisoare scurtă. Scrieţi: „Scumpa mea mămică,

Te rog, iartă-mă, dacă mă mai poţi ierta. Sunt foarte singuratic. Stau în spital. Sunt infirm, părăsit de toţi. Nu-ţi cer să mă iei la tine. Nu, la aceasta nu am dreptul. Eu vreau să-ţi cer iertare pentru toate suferinţele ce ţi le-am pricinuit. Mamă, am nevoie de tine, foarte multă nevoie. În cele mai grele clipe, cele mai amare ore din viaţă, fiul tău are nevoie de tine. De tine, cel mai apropiat, cel mai scump om pentru mine.

Te rog încă o dată: iartă-mă!

Al tău, Vanea"

Galina a scris adresa pe plic şi a ieşit. Aşezându-se pe scaun ea continuă scrisoarea, dar pe urmă, a şters cu hotărâre ce scrisese şi, îmbrăcându-se, a plecat la oficiul poştal.

Mama

Nu era zi, în care ea să nu se gândească la fiul şi la nepoţii ei. Permanent se rugă pentru mântuirea lor, deşi nu avea nici o veste de la ei. Ştiind că nu era iubită de noră, n-a vrut să-l supere cu scrisorile ei.

Au trecut zece ani, pe parcursul cărora a primit de la fiul ei cuvinte gingaşe, calde, de felicitare, doar de Anul Nou. Sufletul ei tânjea, dar nimeni din jur nu ştia despre durerea ei profundă. Ea le suferea pe toate cu iubire şi răbdare. Când devenea insuportabil, pentru mângâiere citea despre suferinţele lui Hristos şi se umilea din inimă. Socotea că aceasta este crucea ei şi o purta cu răbdare, fără cârtire. Adesea plângea şi se rugă pentru salvarea fiului şi a familiei sale. Îi era groază de asprimea care domnea în inimile lor. Erau zile când cădea pradă oboselii şi tristeţii. Genunchii îi tremurau, mâinile i se lăsau neputincioase. Dar, fiindcă îl iubea pe Dumnezeu, dorea ca totdeauna să-L aibă călăuză. În tristeţe şi singurătate, găsea mângâiere în Isus Hristos, cel mai bun şi credincios Prieten. Îşi recunoştea greşeala în educaţia fiului, dar era ferm convinsă că Dumnezeu va îndrepta neştiinţa ei şi ceea ce a scăpat ea din vedere.

În ciuda împietririi fiului, îl iubea fierbinte şi dorea mântuirea lui şi a întregii lui familii. Ea niciodată nu se îndoia de iubirea lui Isus şi de aceea nu se plângea, ci doar mulţumea Tatălui din Ceruri.

Cei din jur o iubeau. Era foarte bună. Uitând de greutăţile şi grijile proprii, folosea orice ocazie pentru a face bine oamenilor.

De câteva luni îşi pierduse pacea sufletească, o neliniştea mereu gândul despre prosperitatea fiului ei. I se părea în permanenţă că se întâmplase ceva groaznic cu fiul ei şi că o cheamă în ajutor. Deja de câteva ori se pregătise să meargă la el, dar încă nu se hotărâse definitiv.

Şi, în sfârşit, iată scrisoarea de la fiu, scrisă de mână străină. A citit-o o dată, dar n-a înţeles nimic. Din nou a citit scrisoarea şi a căzut pe scaun. La conştiinţa ei abia

ajungeau cuvintele: „Eu sunt foarte singuratic, infirm, părăsit de toţi. Mamă, am nevoie de tine!"

Se ridică de pe scaun şi hotărâtă merse la şifonier. Se îmbrăcă în grabă, îşi strânse lucrurile necesare, îşi luă banii. Deodată se opri brusc şi îşi aminti clar cuvintele citite cu o zi în urmă: „Oare nu avem motive să fim mulţumitori în fiecare clipă, chiar şi atunci când în calea noastră intervin greutăţi?". Se plecă pe genunchi şi ceru binecuvântările lui Dumnezeu pe această cale, deloc uşoară pentru ea.

Primind mângâiere, crezu cu tărie că nu există aşa amar sau tristeţe pentru care Dumnezeu să nu fi prevăzut mijloace de vindecare. Era gata să plece la fiul ei.

. Pe scările spitalului urcă, încovoiată de ani şi acoperită de cărunteţe, îngrijorată, Mama. O înfrumuseţează iubirea de mamă. Ajungând, întreabă un bolnav întâlnit pe coridor:

— Ce secţie este aceasta?

— La cine aţi venit, mamă?

— La Petrov.

— Este fiul dumneavoastră?

— Da!

Bolnavul a alergat pe coridor şi chiar în faţa ei a apărut o drăgălaşă soră medicală.

— Bună ziua, Ana Mihailovna!

— Bună ziua.

— Mă numesc Galea. Înainte de a intra la fiul dumneavoastră, trebuie să vă vorbesc, fiindcă în momentul de faţă chirurgul lipseşte. Aşteptaţi-mă aici. Vin peste zece minute.

Galea a condus-o într-o sală de aşteptare şi, aşezând-o pe un scaun, a plecat în grabă. Exact peste zece minute a apărut, zicând:

— Veniţi cu mine!

Au intrat într-un salon gol. Galea i-a propus să se aşeze. Şi ea însăşi s-a aşezat alături. Ana Mihailovna privi întrebător la Galea.

— Ana Mihailovna, începu Galea, şase luni am îngrijit de Ivan Maximovici. Din cuvintele lui, ştiu că sunteţi o femeie puternică spiritual, de aceea vă voi povesti totul aşa cum este. Fiul dumneavoastră e infirm.

— Nu are o mână?

— Da, n-are mâna dreaptă, a pierdut-o într-o catastrofă groaznică.

— E desfigurat?

— Nu. Are. Dar nu deodată totul! Haideţi să bem un ceai. Sunteţi de pe drum.

— Spune, fetiţo, sunt gata să aud totul, iar Dumnezeu mă va ajuta!

— Are picioarele amputate. Este disperat. Are mare nevoie de dumneavoastră, ca mamă. Mi-a povestit totul. Regretă sincer şi doreşte un singur lucru: să capete iertare de la dumneavoastră.

— Ce vorbeşti, copilă! Pentru ce se chinuieşte? Eu nu sunt supărată. Era foarte ocupat şi niciodată nu avea timp liber.

— Ana Mihailovna, ştiu totul. Odată, seara, când l-am scos la plimbare în cărucior, mi-a povestit istoria vieţii lui. Chirurgul mi-a încredinţat misiunea să aflu despre dumneavoastră. Aceasta a fost când soţia l-a părăsit, stârnindu-l pe copii împotriva lui. Iată scrisoarea ei.

— Sărmanul meu fiu!

Mama a citit scrisoarea. Pe faţă i s-a lăsat o durere adâncă, lacrimile i se prelingeau pe obraji. Zise:

— Nu mă mir. Olea mereu a fost iubitoare de sine, mândră şi aspră. Ea într-adevăr nu putea rezista la o aşa lovitură a sorţii. Mi-e milă de copii, mi-e milă de Vanea. Condu-mă, copilă, la fiul meu şi îţi mulţumesc mult pentru tot. Dumnezeu, care este în ceruri, să te binecuvânteze pentru inima ta bună.

Galea a condus-o pe Ana Mihailovna de-a lungul coridorului, la salonul cinci. Uşa se deschise încet. Ivan Maximovici stătea culcat cu ochii închişi. Galea s-a apropiat şi, atingându-l mâna, şopti:

— Ivan Maximovici, aveţi un oaspete.

El a deschis ochii şi a văzut-o, încărunţită de vreme şi amar, pe mama lui. Stătea dreaptă. Spuse încet:

— Bună ziua, fecioraşule!

Iar el, ca un copil mic, a exclamat:

— Mama!

Ea s-a lipit de el, l-a cuprins, l-a sărutat pe frunte şi pe obraji şi i-a spus în şoaptă:

— Fecioraşul meu! Fecioraşul meu!

Apoi s-a aşezat pe scaun. Un timp au tăcut. Ea îi netezea părul negru. Fiul şi-a ridicat ochii căprui şi plini de lacrimi, iar buzele i-au şoptit:

— Mamă, iartă-mă!

— Fecioraşule, fii liniştit. Nu am necaz nici pe tine, nici pe Olea.

— Mamă, să nu vorbim despre ea. N-am pe nimeni în viaţă, sunt singur.

— Cum vine asta, pe nimeni? Dar eu? Eu am nevoie de tine aşa cum eşti. Aşteptăm chirurgul şi mergem acasă.

— Mergem acasă? Mi se pare că sunt micuţ-micuţ şi tu mă vei lua de mână şi mă vei duce.

— Da, băiatule, pentru mine tu întotdeauna eşti micuţ. Am cumpărat o casă mică la curte, cu grădină. În ogradă avem multe flori. Îţi va plăcea acasă. Vom sta împreună şi nici tu, nici eu nu ne vom simţi singuri. Voi fi fericită că vei fi alături de mine, mă voi strădui să înţeleg şi să simt durerile tale şi le vom împărţi amândoi. Planurile şi interesele tale vor fi ale mele. Vom trăi sub un singur acoperiş! Pentru mine, va fi o mare fericire!

— Mamă, tu eşti la fel de bună ca şi mai înainte. Nu te-ai schimbat, numai că ai îmbătrânit. În prezenţa ta şi eu mă fac mai bun. Mă simt liniştit şi bine cu tine! Mămico, vreau acasă!

Ana Mihailovna a vorbit despre toate cu chirurgul şi cu Galea. Chirurgul a făgăduit să-l ducă cu ambulanţa. Luându-şi rămas bun de la bolnavi şi de la chirurg, lui Ivan

Maximovici i se părea că lasă aici o parte din viaţa sa. Cea din urmă s-a apropiat Galina. I-a mulţumit şi ei pentru atenţie, bunătate şi i-a dorit cele bune, dar ea l-a rugat:

— Ivan Maximovici, făgăduiţi-mi că-mi veţi scrie scrisori, ca unei fiice. Scrieţi-mi despre toate şi dumneavoastră, Ana Mihailova. Voi fi foarte bucuroasă!

— Galea, scrisorile mele te vor plictisi.

— Nu, Ivan Maximovici, noi şi dumneavoastră, aici, în spital, am trecut prin nişte clipe deosebite şi mi-ar face plăcere să aflu despre viaţa dumneavoastră în continuare, despre planurile dumneavoastră. Scrieţi-mi. Iată adresa mea şi adresa spitalului.

— Bine, Galina, făgăduiesc să-ţi scriu. Dar, dacă te va plictisi scrisul meu, spune-mi direct: „Nu-mi mai scrieţi!" - De acord. Vă doresc drum bun.

Maşina ambulanţei a ieşit atent de pe teritoriul spitalului. Chirurgul şi Galina au aşteptat până ce maşina a dispărut în zare. Doctorul a răsuflat uşurat:

— Mă bucur că totul s-a terminat atât de bine.

— Ştiţi, aş vrea foarte mult să ţin legătura cu acest om şi să ştiu tot despre viaţa lui. Am crescut fără tată şi m-am ataşat de el ca de un tată.

Acasă

Ivan Maximovici stătea culcat pe canapea, într-o cameră confortabilă. Ferestrele erau deschise. Mama a intrat la el împreună cu doctorul. Doctorul l-a consultat, l-a tot ciocănit, l-a ascultat şi l-a întrebat vreme îndelungată.

Peste o săptămână, Ivan Maximovici se plimba deja prin curte, în căruciorul său, singur. Mama s-a ocupat de fiul ei. L-a învăţat să scrie cu mâna stângă, îl încuraja şi-l povăţuia ca pe un copil mic. Iar el simţea că trăieşte tihnit şi paşnic. Şi aceasta era cel mai important. Niciodată nu şi-a iubit mama ca acum.

Odată mama i-a amintit:

— Vanea, scrie-l Galei o scrisoare. Ştii că ea doar aşteaptă. E o fată bună.

— Bine, mamă, îi voi scrie. Nu ştiu nimic despre ea. Drept că bolnavii spuneau că a crescut fără tată. Se observă. S-a ataşat de mine ca o fiică.

Ivan Maximovoci a început să scrie scrisoare după scrisoare. Răspunsurile Galei îi aduceau bucurie.

Din scrisori putem afla şi noi despre viaţa lui de acasă.

Dragă Galea, îmi îndeplinesc făgăduiala şi îţi scriu despre viaţa mea. A trecut o lună pe care am trăit-o parcă în vis. Mi s-a părut că sunt un băieţel mic, răsfăţat de mama lui şi care nu are nevoie de nimic. Dar, deodată, am început să-mi dau seama că sunt un infirm şi m-am simţit mai nefericit că oricine. Eram disperat şi vroiam să mă sinucid. Mama plecase în sat. Eu m-am sculat dis-de-dimineaţă cu unică hotărâre să-mi pun capăt zilelor. Cu scopul acesta am examinat îndelung cuţitul mare de bucătărie şi tocmai în clipa aceea, nici mai devreme, nici mai târziu, a intrat un tânăr şi, cu un zâmbet plăcut, m-a întrebat dintr-o dată:

— Cercetaţi cuţitul să vedeţi dacă e bine ascuţit?

— Da, am răspuns eu rece. Este destul de ascuţit pentru ca un nenorocit ca mine să-şi termine viaţa şi să nu mai încurce pe nimeni pe lume.

— Aruncaţi cuţitul, căci altfel, în aşa împrejurări, nu vom mai face cunoştinţă.

Supus, am lăsat cuţitul jos. Dispoziţia rea m-a părăsit în prezenţa acestui tânăr şi, curios, i-am întins mâna, prezentându-mă:

— Ivan Maximovici.

— Mişa.

Nu ştiu de ce, dintr-o dată, am dorit foarte mult ca acest tânăr să rămână la noi. Necunoscutul continuă:

— Ana Mihailovna e acasă?

— Nu-l. E în sat. Va veni mâine. Seara.

— Daţi-mi voie până la venirea ei să rămân la dumneavoastră.

— Chiar pentru totdeauna, am zis cu bucurie.

— Pentru totdeauna? A întrebat el cu un zâmbet plăcut. Poate şi pentru totdeauna, continuă el.

Apoi l-am invitat:

— Da, poftim, ia loc. Povesteşte-mi cine eşti şi de unde vii.

El s-a aşezat pe un scaun lângă fereastră şi a început să povestească:

— Pe mama dumneavoastră o cunosc de mult. Suntem membri ai aceleiaşi biserici. Aveam douăzeci de ani când l-am cunoscut pe Hristos şi am încheiat legământ cu El. Familia mea era compusă din doi oameni: mama şi eu. Mama era paralizată şi din cauza aceasta eu nu m-am căsătorit şi mi-am consacrat viaţa mea ei. M-am temut că, dacă mă voi căsători, mama va fi o povară pentru soţie şi atunci mama ar trebui să fie lipsită de ce avea mai scump fiul. Îi acordăm tot timpul meu liber, grija mea şi niciodată nu am regretat aceasta. Cu o săptămână în urmă, am înmormântat-o cu nădejdea să ne vedem la prima înviere, a celor neprihăniţi. Acum am vândut casa şi am hotărât să vin la Ana Mihailovna, gândind că în prezent şi ea e singură ca şi mine. Odinioară, Ana Mihailovna venea adeseori la noi şi petreceam foarte bine timpul în trei. Când am intrat şi v-am văzut în aşa stare, m-am gândit că Dumnezeu m-a trimis la timp. Sunteţi fiul ei? Semănaţi cu ea.

— Fiul, am răspuns eu.

Am mai stat tăcuţi puţintel, pe urmă Mişa a continuat:

— Ivan Maximovici, în viaţa fiecăruia se poate întâmpla o nenorocire. Trebuie să vă întăriţi şi să dovediţi tărie de caracter.

— Zici că fiecăruia i se poate întâmpla aşa ceva? Dar aşa nenorocire că a mea, nimănui nu i se întâmplă. Eu sunt infirm, înţelegi, părăsit de toţi: de soţie, de copii, am exclamat cu amar şi durere.

— Da-a! Este posibil ca eu să nu pot înţelege până la capăt nenorocirea dumneavoastră. Nu voi putea să vă mângâi şi totuşi este ceva pentru care dumneavoastră aţi fost lăsat să trăiţi de Acela care este Stăpânul cerului şi al pământului,

la care toate zilele vieţii noastre sunt numărate. Oare nu pentru aceasta aţi fost lăsat în viaţă, ca să părăsiţi ce a fost rău în viaţă, să vă pocăiţi, să găsiţi calea iertării, a păcii şi a liniştii pentru suflet? Nu pentru a găsi calea vieţii veşnice, unde toate vor fi restabilite şi dumneavoastră veţi trăi veşnic?

— Restabilite? Ce, îmi va creşte mâna şi îmi vor apărea picioarele? Nu mă face să râd, Mişa, am zis eu cu ironie.

— Da. Veţi avea din nou mâna, veţi avea din nou picioarele şi veţi fi tânăr şi sănătos.

El s-a aplecat, a scos din geantă Biblia şi a început să citească: „Pustia şi ţara fără apă se vor bucura; pustietatea se va veseli şi va înflori ca trandafirul; se va acoperi cu flori şi va sări de bucurie, cu cântece de veselie şi strigăte de biruinţă, căci i se va da slavă Libanului, strălucirea Carmelului şi a Saronului. Vor vedea slava Domnului, măreţia Dumnezeului nostru. Întăriţi mâinile slăbănogite şi întăriţi genunchii care se clatină. Spuneţi celor slabi de inimă: Fiţi tari şi nu vă temeţi! Iată Dumnezeul vostru, răzbunarea va veni, răsplătirea lui Dumnezeu; El însuşi va veni şi vă va mântui. Atunci se vor deschide ochii orbilor, se vor deschide urechile surzilor; atunci şchiopul va sări ca un cerb şi limba mutului va cânta de bucurie; căci în pustie vor ţâşni ape şi în pustietate pâraie; marea de nisip se va preface în iaz şi pământul uscat în izvoare de ape. În vizuina care slujea de culcuş şacalilor, vor creşte trestii şi papură. Acolo se va croi o cale, un drum, care se va numi Calea cea sfântă: nici om necurat nu va trece pe ea, ci va fi numai pentru cei sfinţi; cei ce vor merge pe ea, chiar şi cei fără minte, nu vor putea să se rătăcească. Pe calea aceasta nu va fi nici un leu şi nici o fiară sălbatică nu va apuca pe ea, nici nu va fi întâlnită pe ea, ci cei răscumpăraţi vor umbla pe ea. Cei izbăviţi de Domnul se vor întoarce şi vor merge spre Sion cu cântece de biruinţă. O bucurie vecinică le va încununa capul, veselia şi bucuria îi vor apuca, iar durerea şi gemetele vor fugi!" (Isaia 35)

Galea, special am copiat din Biblie pentru tine acest text, ca să simţi împreună cu mine bucuria aceasta - pentru mine s-a găsit o soluţie. Poate că vei râde acum, dar eu am crezut sincer cuvintele acestea, care mi-au adus o mare binecuvântare. Şi aceasta, Galea, din cauză că am recăpătat speranţă în viitor. Acum nu mi se pare aşa de întunecos şi fără rost.

M-am abătut puţin şi nu am descris până la capăt convorbirea mea cu Mişa. Continuu. După un moment de meditaţie asupra celor citite, adresându-mă către Mişa, i-am propus:

— Mişa, rămâi să stai la noi. Eu voi fi fratele tău mai mare!

— Rămân, frate. Împreună vom împărţi şi amarul şi bucuria. Îţi dau mâna ca semn că suntem fraţi.

Ne-am strâns mâinile.

A doua zi, a venit mama. S-a înviorat plăcut văzându-l pe Mişa. S-au îmbrăţişat ca mama cu fiul. Aflând că a rămas singur, ea a început să-l convingă să rămână la noi. Iar el imediat a înştiinţat-o că despre această deja ne-am înţeles. Era foarte bucuroasă. Mă străduiam să aflu de ce o bucură aşa de mult acest lucru. Poate pentru că de-acum îi va fi mai uşor cu mine. Sau poate pentru ataşamentul faţă de Mişa, ca de un fiu?! Dar asta nu avea nici o importanţă. Eu eram bucuros că Mişa a rămas la noi. Mişa a ieşit în coridor şi şi-a adus valiza. Mama se zorea la bucătărie pregătind cina, iar eu am recitit capitolul 35 din Isaia. Ţine minte, Galea, era prima dată când citeam Biblia. Citeam şi mă vedeam pe mine în împărăţia lui Isus Hristos iarăşi sănătos, dar, în acelaşi timp, cu totul altfel, nu cum am fost pe pământ, ci nemuritor şi sfânt. Tu probabil râzi, Galea? Nu mă supăr. Poţi să nu înţelegi simţămintele mele.

Înainte de cină, Mişa cu o gingăşie de fiu, i-a dăruit mamei o jachetă.

— Iată jacheta, a zis el, este caldă, de lână, purtaţi-o! Să mai stea şi mâinile dumneavoastră la cald. Purtaţi-o şi vă voi mai cumpăra una.

Mama a îmbrăcat-o şi, mulţumită, i-a zis:

— Mişenca, tu ţii minte totul, chiar şi faptul că sunt bolnavă câteodată. Dar asta, pur şi simplu, e superbă. Demult mă gândeam la aşa ceva. Îţi mulţumesc, fecioraşule.

Galea, mi-e ruşine. Niciodată nu i-am dăruit ceva mamei. Nici nu ştiam că pe mama o dor oasele permanent.

Am primit de la Mişa o lecţie bună, dar în sufletul meu nu aveam necaz pe el. În sufletul meu a apărut o conştientizare a nimicniciei mele şi o căinţă amară. Am chemat-o pe mama şi i-am zis:

— Mămico, iartă-mă, sunt un fiu nevrednic. Iartă-mă, încă o dată iartă-mă!

— Ce spui, fecioraşule, niciodată n-am fost supărată pe tine. De mult te-am iertat.

Toţi am lăcrimat, apoi Mişa, zâmbind, zise:

— Hai să cinăm!

Galea, dacă l-ai fi văzut pe Mişa, ai fi simţit faţă de el tot ce am simţit eu. E foarte sincer.

Mişa s-a angajat ca felcer. Acum avem doctorul nostru de casă. Eu îl aştept în fiecare zi când se întoarce de la lucru şi mă bucur că am un frate. Mă cutremur la gândul că Mişa, însurându-se, ne poate părăsi. Despre asta i-am spus şi lui. Iar el, zâmbind, mi-a răspuns:

— Mă voi însura numai atunci, când voi găsi o fată aşa de bună, care să vrea să locuiască împreună cu noi!

În următoarele scrisori îţi voi scrie despre Isus. Tu doreai să-ţi povestesc despre El şi în spital nu ţi-am povestit.

Galea, scrie-mi tu ce faci? Cum se simte mama ta? Ţi s-au părut interesante scrisorile mele?

La revedere. Îţi doresc cele mai bune lucruri din viaţă. Pentru bunătatea ta, îţi voi rămâne recunoscător pentru totdeauna. Aştept răspuns.

Cu stimă, Ivan Maximovici.

Dragă Ivan Maximovici,

Vă comunic o mare durere - am înmormântat-o pe mama. Acum am rămas cu totul singură. Mă bucur mult că nu m-aţi

uitat. Mă bucur şi că aveţi un frate mai tânăr şi bun, primiţi-mă şi pe mine în mica dumneavoastră familie. Mă simt foarte singură. Am citit cu interes ceea ce aţi scris despre Isus. De mult îl caut, dar nimeni nu-mi poate povesti mai detaliat despre El. Nu demult am fost la biserică, dar nici acolo nu am găsit pace şi mulţumire pentru suflet. Cum se simte Ana Mihailovna? Transmiteţi-le salutări mamei şi lui Mişa.

Cu stimă, a dumneavoastră fiică, Galea.

Scumpă fiică Galea,

Iţi trimit o fotografie. Pe ea e mica noastră familie, numai tu nu eşti cu noi. Aseară am vorbit că vara, în timpul concediului, să vii la noi în ospeţie. Dacă te vei hotărî, noi te aşteptăm cu bucurie.

Galea, eu L-am găsit pe Isus şi L-am primit ca pe Prietenul şi Mântuitorul meu personal. Aş dori foarte mult ca El să devină şi Prietenul tău.

Sunt foarte fericit.

Galea, noi trăim în timpul când se dărâmă standardele bune şi moralitatea. Eu însumi am pierdut orice încredere în oameni, tu doar ştii. Nu mai am oameni apropiaţi. Toţi m-au părăsit. Am fost descurajat extrem de mult. Dar chiar în acele momente critice, am găsit oameni pe care-l leagă prietenia frăţească în Isus Hristos. Ei m-au ajutat să-L găsesc pe Cel mai bun Prieten - Isus Hristos. El S-a dat pe Sine pentru oameni şi a deschis pentru noi porţile Raiului. El este prieten cu noi nu din interes, ci din dragoste.

„Domnul mi se arată de departe: te iubesc cu o iubire veşnică, de aceea îţi păstrez bunătatea Mea" (Ier. 313).

Atunci când Adam şi Eva au păcătuit, Hristos, S-a apropiat de ei ca un Prieten, ca să le arate calea ce duce la viaţa veşnică. El este Cel mai bun Prieten, căci Şi-a întărit prietenia prin sângele Său.

„Nu este mai mare dragoste decât să-şi dea cineva viaţa pentru prietenii săi" (Ioan 153).

Isus Hristos doreşte să devină Prietenul tuturor oamenilor, fără părtinire. Oamenii îl iubesc pe acela care este cel mai de folos, dar dacă au puţin profit, atunci şi prietenia trece pe ultimul plan. Dar, eu am găsit un Prieten, care niciodată nu mă va părăsi. El e credincios cu adevărat. Cât de plăcut este să ai un astfel de Prieten! Isus - întruchiparea iubirii supreme, a încrederii depline şi a păcii. Datorită mărinimiei Sale şi iertării Sale divine, s-a trezit în mine tendinţa spre bine şi sfânt. Aflându-mă în comuniune cu El, am fost cucerit de puterea bunătăţii Lui. Acum am încheiat legământ cu El şi am fost primit în biserica Sa.

Isus doreşte să fie şi Prietenul tău, scumpă Galea. El doreşte să fie cu noi oriunde şi în orice împrejurare. Noi avem nevoie de prietenia şi iubirea Lui continuă, de comuniune, de liniştea şi gingăşia Lui.

Prietenii apropiaţi îşi îndeplinesc întotdeauna dorinţele unul altuia. Primindu-L pe Isus ca pe un Prieten, noi trebuie să împlinim poruncile Sale. „Voi sunteţi prietenii Mei, dacă împliniţi ce v-am poruncit Eu". (Ioan 1514).

Galea, calea Lui, nu este o cale grea. Când începem să mergem spre El, nu e nevoie să renunţăm la ceva preţios în viaţă. E necesar să ne lepădăm numai de ceea ce se numeşte păcat şi cusur, ce duce la pierire şi ruşine. Prietenia sinceră cu El ne ajută să devenim asemenea Lui.

Aflându-ne permanent în rugăciune şi comuniune cu El, cel mai sfânt, noi de asemenea devenim sfinţi; primind iubirea Lui, noi de asemenea învăţăm să iubim. Datorită permanentei comunicări cu El, noi atingem viaţa veşnică.

Galea, dorim atât de mult ca să-L cunoşti pe Isus! Iţi trimit adresa adunărilor bisericii noastre din localitatea voastră. Intră şi ascultă. Eu cred că acolo Îl vei găsi pe Isus şi te vei împrieteni cu El. Salutări de la mama şi de la Mişa.

Cu stimă, Ivan Maximovici.

Dragă Ivan Maximovici,

Vreau să vă împărtăşesc o bucurie. Am fost la serviciile divine de la biserică după sfatul dumneavoastră şi vreau să

vă spun că am găsit ceea ce căutam. Vă mulţumesc tuturor că nu mă uitaţi. Scrieţi-mi, mă bucură mult scrisorile dumneavoastră. Scrieţi-mi despre Isus, pe care vreau şi eu să-L iubesc, aşa cum Îl iubiţi voi. Doresc ca El să devină şi Prietenul meu. Salut tuturor.

Cu stimă, fiica dumneavoastră, Galea.

Scumpă fiică, Galina,

Noi suntem atât de bucuroşi că ai fost la adunare şi că ţi-a plăcut! Credem că tu vei deveni sora noastră în Domnul. Astăzi am citit din Biblie nişte extrase interesante, pe care ţi le trimit şi ţie. Iată-le: „Când îţi întorci privirea spre El, te luminezi de bucurie şi nu ţi se umple faţa de ruşine. (Ps.345)

Lumea noastră a fost creată de Hristos. Prin Fiul Său, Tatăl a creat fiinţele cereşti: „Pentru că prin El au fost făcute toate lucrurile care sunt în ceruri şi pe pământ, cele văzute şi cele nevăzute: fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpâniri. Toate au fost făcute prin El şi pentru El". (Col.116)

Îngerii - duhuri care slujesc lui Dumnezeu - înconjuraţi de lumina strălucitoare, se coboară de la faţa lui Dumnezeu, înconjuraţi de slavă şi împlinesc fulgerător voinţa lui Dumnezeu, dar Fiul, Unsul Lui, „fiind chipul şi întipărirea slavei Lui, care ţine toate cu puterea cuvântului Său" este Conducătorul lor. (Patriarhi şi profeţi)

Isus, Mântuitorul lumii, a venit să salveze omenirea.

Isus a venit îmbrăcat în simplitate şi umilinţă, ca să ne fie un exemplu şi să devină Mântuitorul nostru. Dar, dacă ar fi venit îmbrăcat în slavă împărătească, ne-ar fi putut El oare învăţa blândeţea şi simplitatea? Ar fi putut El oare să ne spună aşa de importantele adevăruri pe care ni le-a spus în Predica de pe munte? Care ar fi fost atunci speranţa celor săraci, a oamenilor simpli, dacă El ar fi venit între oameni ca un împărat? (Hristos, Lumina lumii)

Hristos este lumina strălucitoare a popoarelor.

Mărturia istoriei: „În timpul domniei lui Irod Antipa a trăit Isus, omul înţelept, dacă se poate să-L numeşti om. El făcea minuni, era învăţătorul oamenilor însetaţi după adevăr. Pe El Îl urmau iudei şi greci. El era Hristos. Când Pilat, la cererea celor cu vază, L-a condamnat la răstignire, atunci cei care Îl iubeau, nu L-au părăsit. După moarte, El S-a arătat viu a treia zi. Prin aceasta, s-a împlinit prezicerea sfinţilor proroci despre faptele Lui măreţe. Secta creştinilor, denumită după numele Lui, nu a dispărut până azi" (Iosif Flavius, istoric evreu, sec. I, Antichităţi Iudaice, cap. 18).

Mărturia lui Emest Renan în cartea Viaţa lui Isus Hristos: „În timpul cârmuirii lui August Tiberiu, s-a întâmplat un eveniment mare: a apărut o Personalitate care, cu puterea, iniţiativa şi iubirea Sa, a creat o nouă şi măreaţă religie.

Odihneşte-te în măreţia Ta, Întemeietorule nobil. Lucrarea Ta este sfârşită. Divinitatea stă neclintită. Nu Te teme că o greşeală va nimici lucrarea Ta, în care ai depus multă trudă. Vor trece mileniile, dar Universul va fi întotdeauna de partea Ta. Tu steagul certurilor noastre, în jurul căruia fierbe o luptă fierbinte, de multe ori mai viu după moarte decât în viaţa de pe pământ. Tu te-ai făcut Piatra de preţ a omenirii şi trebuie să distrugi mai întâi toată lumea ca să dispari Tu din ea. Între Tine şi Dumnezeu nu vor face nici o deosebire. Tu eşti biruitorul desăvârşit al morţii. Orice ne-ar aduce viitorul, mai presus ca Isus nu va fi nimeni. Onorarea numelui Său totdeauna va fi nouă. Istoria coborârii Lui pe pământ, până la Golgota şi groaznica moarte pentru alţii vor provoca la infinit lacrimi." „Tu eşti steagul certurilor noastre, steagul, în jurul căruia se duce o luptă crâncenă", aşa a exclamat despre Hristos învăţatul francez Emest Renan. Şi, parcă presimţind eşecul muncii sale, adăugă: „Dar pentru a dezrădăcina Numele Tău din lume, trebuie să distrugi lumea până la temelie".

Într-adevăr, Isus este semnul certurilor şi al luptei disperate. În decursul tuturor anilor trecuţi până în prezent, predicatorul din Nazaret, mai mult ca oricare altul,

are mai mulţi potrivnici inveteraţi, dar şi un număr mare de apărători, gata nu numai să creadă în El, ci şi să-şi dea chiar viaţa pentru El.

Scumpă Galea! Dacă ţi-au plăcut aceste citate, atunci, în scrisoarea următoare, îţi voi mai trimite. De la noi toţi - salutări!

Cu stimă, Ivan Maximovici.

Dragă Ivan Maximovici,

Sunt foarte ocupată. Scrieţi-mi! Voi fi foarte bucuroasă. Îi salut pe toţi ai casei!

Cu stimă, Galea.

Scumpă Galea,

Sunt cam îngrijorat că scrisoarea ta a fost prea scurtă şi aproape o lună n-am primit nimic de la tine. Ce s-a întâmplat? Sau poate nu vrei să mai ţii legătura cu noi? Aştept răspunsul adevărat şi sincer.

Cu stimă, Ivan Maximovici.

Peste o săptămână a venit o telegramă. Ivan Maximovici stătea în căruciorul său, când Mişa, venind de la lucru, se apropie de el, fluturând o telegramă. Şi de departe a anunţat:

— Totul e în ordine.

El i-a înmânat lui Ivan Maximovici telegrama. „Nu vă neliniştiţi. Totul e în ordine. Vă voi explica tot. Galina." - era scris în telegramă.

— Ce are să ne anunţe oare?

— Poate ne va trimite invitaţie la nuntă, răspunse Mişa.

— Nu, nu este aşa. Niciodată n-a scris despre aşa ceva.

— Vom aştepta răbdători.

. De atunci au trecut două luni. La sfârşitul lunii mai, poştaşul i-a înmânat lui Ivan Maximovici o scrisoare, spunându-l: „V-a trimis-o fiica dumneavoastră".

Scumpii şi dragii mei în Hristos,

Vă aduc la cunoştinţă o bucurie mare: la 10 mai am primit botezul. Acum sunt sora dumneavoastră pe deplin şi membră a Bisericii lui Hristos. Doresc foarte mult să vă văd

pe toţi. Concediu voi avea de pe data de cincisprezece. Aşteptaţi-mă curând! Dumnezeu să vă păzească!

Galina

Ivan Maximovici a plâns de bucurie. Venise ziua aceea pentru care L-a rugat atât de mult pe Tatăl Ceresc, ziua în care Galea L-a primit pe Isus ca Mântuitor personal. Simţea că viaţa lui nu a trecut în zadar pe acest pământ. Era foarte bucuros că a câştigat un suflet pentru Domnul. Seara, în căsuţa mică, trei oameni mulţumeau Dumnezeului Preaînalt pentru mila arătată faţă de Galea.

Galea devenea din clipa aceasta şi mai aproape şi mai scumpă.

. Galea bate la uşa fostei familii a lui Ivan Maximovici înainte de a merge la Ivan Maximovici, a hotărât să se ducă la fosta lui familie. A bătut la uşa apartamentului. I-a deschis un bărbat cam cărunt, de vârstă medie. Văzând-o, a întrebat:

— Pe cine căutaţi?

— Pe Andreeva.

— Intraţi.

Galea a intrat în apartament I-a ieşit în întâmpinare o femeie înaltă, frumoasă. În persoana ei, Galea a recunoscut-o pe fosta soţie a lui Ivan Maximovici.

— Bună ziua, mă recunoaşteţi?

— Nu, niciodată nu v-am văzut. Totuşi intraţi.

Au intrat într-o cameră bogat amenajată. Au invitat-o pe Galea să se aşeze.

— Eu sunt asistenta care l-a îngrijit pe Ivan Maximovici. Dar nu am venit la dumneavoastră trimisă de dumnealui. Vorba e că degrabă voi merge la el în ospeţie şi m-am gândit că poate dumneavoastră sau copiii doriţi să-l scrieţi ceva şi aş putea să-l transmit.

— O, nu. Noi am pierdut legătura cu el demult şi nu dorim s-o reluăm. Suntem uniţi şi trăim bine, după cum vedeţi. Am crezut că eşti soţia lui.

— Eu? Soţia dumnealui? Glumiţi. Eu am devenit fiica lui, fiindcă el nu avea cu cine să împartă amarul. Avea nevoie de mângâiere, susţinere şi am hotărât să corespondez cu el. Sunt la curent cu toate evenimentele din viaţa lui. Este un om bun, cu suflet mărinimos. Dumneavoastră cu toţii aţi rămas în inima lui şi m-am gândit că şi el nu vi-l indiferent. I-ar fi făcut plăcere să primească o scrisorică de la dumneavoastră după atâta vreme. Dar se vede că am dat greş. Scuzaţi-mă pentru deranj.

— Cum vă cheamă? A întrebat bărbatul.

— Galea.

— Galina, pregătim îndată ceva bani ca să-l trimitem. Puteţi să-l duceţi acestui infirm.

— O, nu, Ivan Maximovici nu-l sărac, nu are nevoie de bani şi colete. El are nevoie de atenţia şi părtăşia copiilor. Oare chiar nu înţelegeţi aceasta?

— Eu l-am uitat. Acuma am bărbat frumos, iar copiii - arătă cu un gest la fiica tânără şi frumoasă - au un tată care l-a înlocuit pe cel adevărat. V-aş ruga ca mai mult să nu deranjaţi pacea familiei noastre.

— Nu intenţionam să stric pacea familiei dumneavoastră. Doar voiam să-l duc lui Ivan Maximovici cuvinte calde de salutare de la dumneavoastră. Aş fi vrut ca prin cuvinte să încălzesc inima omului care a suferit de-ajuns. Dar de ajutor material nu are nevoie. E asigurat. De el îngrijeşte mama, cu el locuieşte un tânăr ce i-a devenit frate. El l-a salvat de la sinucidere în ziua morţii, descurajării, arătându-l ieşirea din situaţie. Ivan Maximovici a devenit credincios ca şi mama lui.

— Da? A devenit credincios? Ce grozăvie! Auzi, Nicolae? Ivan a devenit credincios! Exclamă fosta soţie a lui Ivan Maximovici.

— Cel mai dezgustător lucru ce poate fi! A pronunţat dispreţuitor fiica, ieşind din odaie.

— Ce altă să facă? Doar asta, pe semne, e unica mângâiere care i-a mai rămas în viaţă, zise grav bărbatul.

— Galina, dumneavoastră poate ne veţi condamna şi îndeosebi pe mine. Eu m-am măritat, acesta e soţul meu. Noi am trăit până acum fericiţi. Eu am crezut că Ivan a murit de mult, dar deodată aţi venit dumneavoastră. Nu, n-aţi venit, ci dintr-o dată aţi dat buzna în familia noastră cu aşa veşti neplăcute din trecut. Eu vă rog să nu-l amintiţi despre noi şi să nu-l daţi adresa noastră. Aşa va fi mai bine. Mă iertaţi, Galea, dar eu n-am putut să procedez altfel. Şi am procedat astfel pentru binele copiilor mei.

De la cuvintele acestea, asupra Galei a adiat a ceva rece. Fiecare cuvânt era rostit fără milă, calculat.

Galea s-a ridicat şi a zis la despărţire:

— Mă scuzaţi că m-am amestecat în familia dumneavoastră cea nouă. Am crezut că dumneavoastră şi îndeosebi copiilor, le va fi plăcut să audă de Ivan Maximovici. Am crezut că fiul şi fiica dumneavoastră vor veni cu mine ca să-l vadă pe tatăl lor, care, ca şi mai înainte, îi iubeşte. El a trăit întotdeauna numai pentru familia lui, pentru copiii şi soţia lui. Dar m-am înşelat amar. Niciodată în viaţă n-am întâlnit asemenea lipsă de recunoştinţă. Nu vreau să vă blestem, dar vă previn că, aşa cum aţi procedat cu acest sărman, se va întâmpla şi cu voi, căci cum voiţi să se poarte oamenii, aşa trebuie să faceţi şi voi cu ei. Apartamentul dumneavoastră mi s-a părut o groapă rece, umedă. Vă las şi fie ca viul şi bunul Dumnezeu, căruia I se roagă Ivan Maximovici, să aibă milă şi să vă dea posibilitate să recunoaşteţi greşeala straşnică ce o comiteţi, păcatul dumneavoastră şi al copiilor dumneavoastră.

Galea a fost zguduită până la lacrimi.

— Plecaţi, plecaţi de aici Galea! Nu ne tulburaţi! Viaţa noastră e încă înainte, viaţă de muncă măreaţă şi fericire.

— Doamne, ajută-le să vadă! La revedere! Spuse din mers Galea. Ea ieşi, iar uşa fu trântită după ea.

Mergea pe stradă şi i se părea că soarele nu mai strălucea ca mai înainte, că norii au acoperit oraşul şi mânia lui Dumnezeu se va năpusti asupra lui, ca să se răfuiască cu

această locuinţă rece. Galea a simţit durere în inimă şi s-a aşezat pe un scaun pe alee. Aşa a stat o oră întreagă. Pe obraji i se rostogoleau lacrimi. După ce a plâns şi s-a liniştit, s-a sculat şi a plecat la gară, pentru a merge la prietenii pe care îi iubea.

Deodată îi veni ideea să meargă la ei nu în concediu, ci pentru totdeauna.

Căsuţa cea mică în căsuţa cea mică au loc pregătiri. Se aşteaptă un oaspete dorit. Toţi sunt îmbrăcaţi în haine de sărbătoare. În sfârşit, a sosit ziua mult dorită. Galea a intrat cu Mişa în curtea curată şi confortabilă. Bucuria întâlnirii şi a convorbirii prelungite se părea că nu se va sfârşi.

Seara şedeau cu toţii grămadă, iar Galea povestea despre convertirea ei. Îi mulţumea lui Ivan Maximovici pentru cuvintele minunate, pentru scrisori şi pentru adevărul despre Hristos.

— Adevărul despre Hristos a mişcat inima mea, zise ea, datorită scrisorilor tale, tată. L-am cunoscut pe Isus, L-am îndrăgit şi El mi-a devenit cel mai bun Prieten. O impresie puternică asupra mea au produs convertirea dumitale şi faptul că ai căpătat pace şi linişte în suflet. Cea mai scumpă temă pentru mine din scrisorile dumitale a fost tema despre Hristos. Când mi-ai trimis adresa casei de rugăciune, m-am dus acolo şi am auzit cuvântul despre Isus. Eu L-am îndrăgit şi L-am acceptat ca Mântuitor personal. Sunt foarte mulţumitoare lui Dumnezeu pentru faptul că m-a găsit şi m-a adus în biserica Sa. Îţi sunt foarte recunoscătoare şi ţie, tăticule, pentru străduinţa ta în privinţa mântuirii mele.

Acum eu am tată, iar tu ai fiică. Dacă se poate, eu voi rămâne aici, cu dumneavoastră. Îmi voi găsi o cameră, voi lucra şi voi îngriji de dumneavoastră. Ne va fi bine tuturor. Sunt bucuroasă că ne-am câştigat unul pe altul.

Galea stărui să-şi caute apartament şi serviciu.

Odată, seara, când a venit acasă, Ivan Maximovici i se adresă:

— Galea, nu mai căuta gazdă.

— Dar mi-e incomod să stau la dumneavoastră. Chiar dacă văd că sunt necesară, căci Ana Mihailovna e de-acum bătrână şi bolnavă, dar altfel nu pot. După lucru, voi veni ca să fac curăţenie, să gătesc şi să spăl, dar voi dormi în apartamentul meu. Cred că aşa va fi mai bine şi mai comod.

— Mişa i se adresă timid Galei:

— Galea, eu te-am îndrăgit şi. Dacă accepţi să te căsătoreşti cu mine, atunci problema cu locuinţa ta va fi rezolvată.

Peste o săptămână, ea a răspuns afirmativ. S-au căsătorit. Acum familia lor era întreagă.

În casă mică şi confortabilă domnea pacea şi liniştea. Despre această casă toţi vecinii spuneau: „Această casă mică este plină de bogăţie, pace şi fericire". Şi se întrebau: de ce? Şi singuri îşi răspundeau: „Au fost cândva străini, dar i-a unit iubirea lui Hristos. De aceea sunt fericiţi. E fericit şi ologul acela. Galea se poartă cu el ca o fiică adevărată. Copiii ei îl numesc bunic. Ivan Maximovici e fericit, în grădina lor se aud râsete de copii, cântec şi cuvinte duioase."

A trecut timpul. Ana Mihailovna a decedat. Ivan Maximovici a mai trăit împreună cu Mişa şi Galea încă zece ani, înconjurat de grijă, atenţia şi iubirea lor. Pe patul de moarte, el luă mâinile lor în unica lui mână şi zise: „Fie ca Dumnezeu să vă binecuvânteze, aşa cum l-a binecuvântat pe poporul său. Eu îmi iau la revedere de la voi, copii, pentru puţină vreme. Până la revederea de curând, amicii mei, iubiţii mei, scumpii mei! Acolo, la picioarele lui Isus, în împărăţia Lui veşnică, ne vom întâlni. Mor cu speranţa la prima înviere a celor morţi". Şi cu un surâs adăugă: „Nu uitaţi, Mişa şi Galea, că acolo nu va mai fi Vanea cel de altădată. Acolo va fi Vanea îmbrăcat în slava nemuririi, cu picioare şi cu mâini. Tu, Galea, vei fi o stea în coroana mea, strălucind veşnic, ca un snop adus de mine lui Isus Hristos. În coroana ta, Mişenca; voi străluci eu, pentru că viaţa ta, plină de sacrificii, a fost un stimulent puternic în

convertirea mea. Nu plângeţi, eu plec împăcat cu Isus şi apropiaţii mei.

În aceşti cincisprezece ani, eu niciodată nu m-am simţit nenorocit. Mi s-a părut că sunt sănătos şi puternic. Prezenţa voastră m-a ajutat să mă ţin pe o treaptă spirituală înaltă. Vă mulţumesc nespus, copiii mei".

Mişa s-a aplecat şi l-a sărutat pe Ivan Maximovici, pe urmă l-au sărutat Galea şi copiii.

Ivan Maximovici a tăcut o vreme scurtă, pe urmă a pronunţat în linişte: „Scumpe Isuse! Eu vin la Tine. Şi cred că Tu mă vei odihni pentru puţină vreme şi în ziua primei învieri a morţilor, mă vei preschimba. Cred că Te voi vedea faţă în faţă ca pe Cel mai bun Salvator. Amin!"

A închis ochii, a răsuflat pentru ultima dată şi a murit. Pe ultimul drum l-au petrecut apropiaţii şi prietenii, toţi vecinii.

Mişa şi Galea s-au întors ultimii de la cimitir.

În mica lor casă încă mulţi ani a continuat să domnească pacea, liniştea şi bucuria. Asupra ei planau binecuvântările Cerului.

Epilog

Ce s-a întâmplat cu fosta familie a lui Ivan Maximovici? Iată pe scurt ce a povestit Galea: „Am vizitat încă o dată familia lui Ivan Maximovici. Fosta lui soţie a orbit pe când făcea experienţe chimice în laborator şi a fost internată într-un cămin pentru invalizi. Fiicei i s-a născut un copil handicapat. Fiul lui Ivan Maximovici a murit într-un accident la întreprindere. Soţul Olgăi Mihailovna a murit".

Toate acestea s-au întâmplat după ce Galea fusese prima dată la ei.

Uimitor, dar în viaţa lor s-au împlinit cuvintele: „Ce seamănă omul, aceea va şi secera" (Gălăteni 67) „Prin rodul gurii ai parte de bine, dar cei stricaţi au parte de silnicie". (Prov. 132)

Asupra Galei, a lui Mihail şi a copiilor a fost revărsată binecuvântarea Cerului. Cu nădejde şi cu credinţă, ei merg spre Noul Ierusalim. Pe perete, în camera de oaspeţi,

atârnă portretul lui Ivan Maximovici. Mă privesc ochii unui om bun şi înţelept.

Galina, parcă citindu-mi gândurile, îmi spune: „A fost un bunic înţelept, bun şi un tată gingaş.

Vom păstra amintirea despre el în inimile noastre toată viaţa şi veşnicia."

Plecând din casa aceasta, am luat cu mine chipul acestor oameni minunaţi, credincioşi lui Hristos, eroismul credinţei lor neprefăcute şi aşteptarea întoarcerii grabnice pe pământ a Mântuitorului lor, Isus Hristos.

Rugăciunea mamei

Prieteni, iertare-mi cer anticipat, Să-mi amintesc poate nu-l timpul, Dar iată că eu n-am uitat Pe mama, tata, casa, satul.

Ades părinţii îmi spuneau: „Consacră-te lui Dumnezeu!" Şi-n fiecare zi ei se rugau, Dar altceva iubit-am eu.

Amici şi vin şi desfătări M-au copleşit din plin, de tot. În patimi şi-n destrăbălări Credeam că altfel nu mai pot.

Nu voi uita eu niciodată Groaznică zi când tatăl meu murea, Mama plângea îndurerată Eu, ameţit, batjocoritor râdeam:

— Şi unde-l Dumnezeul tău? Cine-ar putea acuma şti? Chiar de te-ncrezi în Dumnezeu Tot în pământ vei putrezi.

Tatăl zâmbi şi îmi răspunse:

— Sunt încă viu, după cum vezi, Dar tu eşti mort, atunci îmi zise. Şi viu vei fi doar dacă crezi.

Tatăl muri. Iar mama se ruga, Necontenit gândind la mine.

Şi lacrimi râuri ea vărsa Nu uit, mi-aduc aminte bine.

Atuncea altfel eu gândeam. Şi o uram pe mama mea De-acasă noaptea când plecăm, Să n-o mai văd nicicând pe ea.

Şi-atunci strigai: „O, libertate!" Gândesc şi fac ce-mi place mie. Eu nu vedeam cum pierd pe toate Şi mă afund în murdărie.

Şi aparenţele m-au amăgit în val de griji şi multe rele. La început bine primit, Iar la sfârşit - în chinuri grele.

Viaţa îmi păru nesuferită în cercul meu cel vicios.
Speranţa-mi era risipită Căzut eram atât de jos.

Prieteni falşi, amăgitori Cu vorbe dulci, priviri de sus M-au amăgit de-atâtea ori, Numai să-L lepăd pe Isus.

Un cerc de desfătări şi laur Cu slava lui el m-a orbit. Orbit de pofte şi de aur, Ce-aveam mai scump am risipit.

Vinul, izvor a mii de suferinţe, Pe câţi în lume el i-a doborât. Iar eu nu am luat aminte Şi-am fost şi eu de el lovit.

Vă rog să-mi spuneţi cine oare M-ar fi putut salva pe mine De viciu şi de degradare Şi să mă-ntoarcă doar la bine?

Mă chinuiam şi căutam răspunsul Şi-odată, vara, pe-o alee, L-am întâlnit atunci pe dânsul, Prieten din copilărie.

Un chip plăcut îmi răsări, Cu ochii trişti, privire clară, Iar inima îmi tresări Când 'l-întrebai aşa-ntr-o doară:

— Ei, ce mai face acuma mama? Cred că de mult m-a blestemat. Voiam să vin, însă degeaba, Tot timpul fost-am ocupat.

— Ocupat? Mai bine ai tăcea, Căci te cunosc şi ştiu ce faci. Eu îţi voi spune despre aceea Cum mama ta te-a „blestemat".

Când tu-ai fugit de-acasă, mama A-ncărunţit de-amar şi de oftat. De-atunci, întotdeauna, nu-ţi dai seama Ce mult, cu dor, te-a aşteptat?

Cu glas duios şi plin de dor, Ea implora pe Dumnezeu întocmai ca Mijlocitor, Să te ferească de-orice rău.

Să tragem patul la fereastră, Fiind bolnavă ne-a rugat, în zare ca să tot privească, Căci te aştepta ne-ncetat.

Mişcat fiind de-a lui cuvinte, I-am zis atunci tremurător:

— E vie, bine, ţine minte?

Tu poţi să-mi spui de-a fir a păr?

— Acum nu ştiu, se pare că mai răsufla în chin şi în delir cumplit.

O auzeam, cu dor, cum te chema: „O, fiul meu, tu ai venit?"

Am alergat atunci în goană mare Să reuşesc cumva s-o văd. Fugea ţărâna sub picioare, Căci nu voiam nicicum s-o

pierd.
Gara, trenul. Şi un gând mă chinuia: S-o văd în ochi, să-mi cer iertare. S-o mângâi blând, cum aş putea? Măcar în ultima ei cale.
. Ajuns la margine de sat, Cunosc şi drumul şi copacii. Îmi bate inima ciudat, De cimitir când mă apropii.
La mormânt încet ajunsei, Mi-am amintit de vorbă tatei: „Fiule, eu învia-voi, Dar tu eşti mort, căci aşa vrei".
— Tăticule, te rog, mă iartă,
Căci multe rele am făcut,
Iar sfatul tău şi-acum mă-ndreaptă
Pe drumul bun, s-o iau de la-nceput.
Cu grija mea faţă de mama Eu sper să şterg tot ce a fost rău: Durerea, frica, grijă, teama. Voi face-o pentru Dumnezeu.
Iar capul când am ridicat Văzui alături alt mormânt. Era proaspăt ridicat, Cu flori înfipte în pământ.
Şi-atunci am înţeles: Este mormântul mamei mele. O! Nu am nimic acum de-ales Decât regret, regret şi jele.
— Mămico scumpă, te rog, te rog mă ierţi, Deschide gura! Cu plăcere Te-ascult acum, chiar de mă certi, Alină-mi aprigă durere!
Dar vai! Nici un răspuns. Mama tăcea ca niciodată. O! Ce jale atuncea m-a străpuns, în inima-mi îndurerată!
Şi-n sinea mea, plângând, mi-am zis: Cine, cine-mi poate ajuta? Cine iertare propriu-zis Cu-adevărat îmi poate da?
Cu braţele întinse către cer, La Domnul vieţii am strigat Să-mi schimbe inima de fier Şi să mă ierte de păcat.
O pace dulce şi plăcută în inimă mi-a poposit. O dragoste neprefăcută Isus mi-a dat ce am dorit.
Când văd în faţă azi o mamă Şi-un fiu la inimă hain, Aş vrea cu grijă şi cu teamă Să-l spun şi să-l previn: „Voi, mamelor, ce aveţi fii, Să vă rugaţi necontenit! Căci Dumnezeul nostru viu Va fi cu voi nemijlocit.
Copii, ce aţi uitat pe Domnul, Priviţi la mama-ngenuncheată, Să ştiţi că aspru este drumul, Dar

Dumnezeu va da răsplată!"

SFÂRŞIT